

Jarosław Bączyk

Akademia Wychowania Fizycznego im. J. Kukuczki w Katowicach

Zakład Prawa

e-mail: j.baczyk@awf.katowice.pl

tel. 662 247 424

Wybrane aspekty prawne migracji osób spoza Unii Europejskiej. Uwagi na tle profesjonalnego uprawiania sportu

Streszczenie. W niniejszym artykule podjęto próbę analizy najistotniejszych przepisów obowiązujących na terytorium Polski w kontekście źródeł prawa europejskiego i źródeł prawa polskiego powszechnie obowiązującego. Zasygnalizowano również występowanie przepisów prywatnych w polskim systemie prawnym w odniesieniu do Polskiego Związku Piłki Nożnej, które łącznie stanowią podstawę prawną w zakresie przemieszczania się – migracji osób, w tym również sportowców. W artykule omówiona została sytuacja prawna coraz większej grupy osób, które przybywają do Polski w celach zarobkowych, ale również w związku z perspektywą rozwoju zawodowego. Szczególnie ciekawym przypadkiem migracji zarobkowej jest transfer zawodników poszczególnych dyscyplin sportowych. W artykule przytoczono przepisy federacji, związków piłkarskich, które mogą stanowić przykład dla opisu modelowej migracji osób w sposób w pełni legalny, w zgodzie ze szczególnymi warunkami i rygorami, jakie narzuca polski ustawodawca. Stanowi on również przegląd wybranych przepisów prawnych regulujących zjawisko przepływu osób.

Słowa kluczowe: migracja ludności, przepływ osób, cudzoziemiec, aktywność ekonomiczna, działalność gospodarcza, sportowiec

1. Wprowadzenie

Przemieszczanie się stanowi immanentną cechę ludzkości. Jako gatunek ludzie rozprzestrzeniają się w największym stopniu na wszystkich kontynentach świata i posiadają wysoce rozwiniętą zdolność adaptacji na wielu obszarach. Powody migracji ludzi mogą mieć bardzo zróżnicowany charakter. Najczęściej są to przyczyny

ekonomiczne, polityczne, społeczne, religijne czy też turystyczne lub zawodowe [Wiśniewski, Bieńczycki 2015: 9]. Oczywiście wspomniany katalog przyczyn nie jest enumeratywny, gdyż powód przemieszczania się człowieka każdorazowo będzie miał odmienne determinanty.

W historii współczesnej Europy niejednokrotnie dochodziło do migracji ludzi o ponadprzeciętnej skali z przyczyn politycznych, socjologicznych czy ekonomicznych. Migracja miała charakter wewnątrzunijny, ale dotyczyła także krajów spoza naszego kontynentu. Niestety, do niedawna znacząca migracja ludności spoza krajów europejskich spowodowana była okolicznościami, w których dochodziło do zagrożenia życia lub wolności migrantów. Stan zagrożenia był nierozłącznie związany z masowością takiego zjawiska i wynikał z sytuacji politycznej (wojna, przewroty polityczne, zmiany ustrojowe) lub geopolitycznej. Napływ ludności z przyczyn ekonomicznych to kolejny powód przemieszczania się wielkich grup ludności na terytorium Unii Europejskiej (UE). Znaczne dysproporcje warunków i jakości życia, opieki społecznej, dostępu do pracy są powodem nasilającego się zjawiska migracji ogromnych mas ludzkich do UE.

W polskim prawodawstwie zasadniczo występują dwa rodzaje migracji. Pierwszym z nich będzie migracja niekontrolowana, za którą stoi bezprawne przekroczenie granicy państwa (*irregular migration*). Termin ten w literaturze przedmiotu stosowany jest zamiennie z migracją nielegalną, nieudokumentowaną lub nieupoważnioną [Sasnal 2015: 9]. Zatem będzie to wszelkiego rodzaju pobyt lub usiłowanie pobytu na terytorium Polski wbrew powszechnie obowiązującym przepisom. Drugim rodzajem migracji jest migracja zgodna z obowiązującymi przepisami międzynarodowymi, jak również w zgodzie z szczególnymi warunkami i rygorami, jakie narzuca polski ustawodawca.

Niniejszy artykuł stanowi próbę analizy najistotniejszych przepisów obowiązujących na terytorium Polski w kontekście źródeł prawa europejskiego w zakresie przemieszczania się ludności. Omówiona została w nim sytuacja prawna coraz większej grupy osób, które przybywają do naszego kraju w celach zarobkowych. Szczególnym przypadkiem migracji zarobkowej jest transfer zawodników poszczególnych dyscyplin sportowych. Piłka nożna, jako jedna z najbardziej popularnych dyscyplin sportu zawodowego, może stanowić przykład dla opisu modelowej migracji osób w sposób w pełni legalny, w zgodzie ze szczególnymi warunkami i rygorami, jakie narzuca polski ustawodawca.

Niniejsze opracowanie uzupełniono analizą przepisów szczególnych, prywatnych, jakie posiada Polski Związek Piłki Nożnej (PZPN), w odniesieniu do obywateli przybywających spoza granic UE w aspekcie uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy oraz pracę. Proponowana systematyka pozwoli czytelnikowi na zapoznanie się z najistotniejszymi elementami prawodawstwa w kontekście w pełni legalnego przebywania na terytorium Polski zawodników będących cudzoziemcami.

2. Instytucja swobody przepływu osób w ramach Unii Europejskiej

2.1. Wybrane regulacje prawne swobody przepływu osób w prawie międzynarodowym. Rys historyczny

Dokonując analizy wybranych przepisów prawa polskiego w zakresie przepływu osób spoza granic Unii Europejskiej, warto na wstępie przypomnieć, na podstawie jakich aktów prawnych o charakterze międzynarodowym możliwe jest w ogóle przemieszczanie się osób pomiędzy krajami. Stanowisko doktryny w tym zakresie wydaje się jednoznaczne i historycznie uzasadnione, wskazując na kilka kluczowych dokumentów prawnych o charakterze międzynarodowym.

Pierwszym takim dokumentem uznawanym na arenie międzynarodowej była przyjęta w Paryżu 10 grudnia 1948 r. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, stanowiąca podstawę dla ochrony praw ludzkich. Przyjęcie deklaracji Organizacji Narodów Zjednoczonych miało fundamentalne znaczenie, gdyż wszystkie organy i struktury szerzyły politykę jej popularyzacji oraz implementacji jako standardu o międzynarodowym charakterze [Sozański 2003: 155]. W samej deklaracji znajdziemy regulację, która odnosi się do prawa swobodnego przemieszczenia się, wyboru miejsca, w którym człowiek chciałby zamieszkać i przebywać. Występują w niej również przepisy dotyczące możliwości opuszczania własnego kraju, a także możliwości powrotu bez negatywnych konsekwencji (art. 13 pkt 1 i 2). W komentarzach doktryny można znaleźć stwierdzenie, jakoby były to przełomowe regulacje również z punktu widzenia swobody przepływu osób, zarówno w ramach terytorium jednego państwa, jak i pomiędzy różnymi państwami. Prawo do suwerennego decydowania o miejscu pobytu, opuszczeniu własnego domu w celach politycznych, religijnych, zarobkowych, edukacyjnych czy też po prostu dla spędzenia wolnego czasu wydaje się podstawową wartością jako element wolności osoby [Wiśniewski, Bieczyński 2015: 14]. Prawo do swobodnego przemieszczenia się jest jednym z podstawowych praw każdego człowieka, obok prawa do życia czy poszanowania jednostki. Można więc postawić tezę, że Powszechna Deklaracja Praw Człowieka stanowiła podwaliny dla dalszych aktów prawa międzynarodowego, takich jak np. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych, który stale uzupełniany jest kolejnymi konwencjami¹.

¹ Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r., Dz.U. 1977, nr 38, poz. 167, uzupełniony m.in.: Międzynarodową Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej (Nowy Jork, 7 marca 1966), Międzynarodową Konwencją o ochronie praw wszystkich pracowników-migrantów i członków rodzin (Nowy Jork 1990), Konwencją o prawach osób niepełnosprawnych (Nowy Jork, 13 grudnia 2006).

W zakresie źródeł prawa międzynarodowego warto przypomnieć kluczowe akty prawne rozbudowanego systemu prawa Unii Europejskiej i szerzej Wspólnot Europejskich. W zbiorze tym można odnaleźć odniesienie do problemów uchodźstwa, przemieszczania się osób nieposiadających obywatelstwa krajów członkowskich lub zrzeszonych, stowarzyszonych ze wspólnotą europejską czy też wewnątrz jej granic.

W tym miejscu warto przypomnieć istotę zasady niedyskryminacji wyrażoną w rozporządzeniu Rady 1612/68/EWG z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobody przemieszczenia się pracownika, gdzie ustalono, że jest ona uzależniona od zasady równego traktowania pod względem prawnym, jak i faktycznym we wszystkich sprawach związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, tak aby mogło się to odbywać w warunkach wolności i poszanowania godności osobistej [Szewczyk 2007: 98]. Niemniej jednak najbardziej znaczącym, konsolidującym niejako wcześniejsze doświadczenia niektórych krajów wspólnoty europejskiej, jest rozporządzenie WE nr 562/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. powołujące wspólnotowy kodeks zasad regulacyjnych przepływu osób przez granice, znany powszechnie jako kodeks graniczny Schengen². Reguluje on m.in. takie kwestie, jak przemieszczanie się osób w obiegu zewnętrznym, w tym przesłanki odmowy wjazdu na teren Unii Europejskiej określone w art. 14 ust. 1 i nast. Systematyzuje też kwestie przemieszczania się osób w obiegu wewnętrznym Unii Europejskiej wskazane w art. 19 i nast. Zatem można wnioskować, że podstawową zasadą wynikającą z omawianej umowy jest swoboda przemieszczania się dla obywateli Unii Europejskiej oraz osób spoza wspólnoty, które chciałyby w sposób czasowy lub stały przebywać na terenie państw członkowskich po spełnieniu określonych przesłanek wynikających z przepisów szczególnych [Wiśniewski, Bieczyński 2015: 62-63]. Oczywiście swoboda, o której mowa powyżej, nie ma charakteru bezwzględnego i podlega pewnym regulacjom, chociażby terminowym, w zakresie przebywania poza miejscem zamieszkania powyżej okresu trzech miesięcy. W przypadku osób spoza Unii Europejskiej ewentualny pobyt jest uzależniony od organów, które są właściwe dla wydawania decyzji o możliwości przebywania na terytorium wspólnoty.

Podsumowując omawiany aspekt regulacji międzynarodowych, nasuwa się wniosek, że zasadniczo podstawowym powodem, dla którego zarówno obywatele Unii Europejskiej, jak również osoby spoza tego obszaru mają możliwość swobodnego przemieszczania się, jest prowadzenie działalności ekonomicznej w szerokim rozumieniu przepisów międzynarodowych. Migranci to nie tylko przedsiębiorcy, ale również artyści czy też sportowcy, których status prawny został przeanalizowany w kolejnej części niniejszego opracowania³.

² Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006, s. 1.

³ Wyrok Trybunału z 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-388/01 Komisja c/a Włochy; Wyrok Trybunału z 8 lipca 1999 r. w sprawie C-234/97 Bobadilla c/a Museo Nacional del Prado.

Na marginesie warto przytoczyć stanowisko Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Zgodnie z linią orzecniczą tegoż sądu możliwe jest wysyłanie obywateli państw spoza wspólnoty europejskiej przez przedsiębiorców do krajów, w których nie mają swojej siedziby. W niektórych przypadkach przedsiębiorca, aby mógł wysłać takie osoby, musi uzyskać stosowne pozwolenia [Ryszka 2004: 74]. Szerzej o tej sprawie stanowią opublikowane orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 29 marca 1990 r. w sprawie 113/89 oraz orzeczenie z 9 sierpnia 1994 r. w sprawie C-43/93.

Mając na uwadze tematykę oraz zakres niniejszego opracowania, kwestie powyżej przedstawione pozostają elementem wprowadzającym do dalszej analizy wybranych regulacji prawnych, gdyż ich obszerność i wielowątkowość nie pozwalają na dalsze wywody.

2.2. Zakres pojęcia cudzoziemcy i osoby nieposiadającej statusu obywatela Unii Europejskiej. Źródła prawa

Dokonując analizy uprawnień swobodnego przemieszczania się na terenie Polski przez osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa zarówno polskiego, jak i innego kraju wspólnoty europejskiej, warto wskazać przepisy określające definicję i status takiej osoby. Podstawowym aktem prawnym regulującym m.in. tę kwestię jest ustawa o cudzoziemcach⁴. W ramach tego aktu prawnego odnajdziemy dyspozycję art. 3 ust. 2, gdzie czytamy, że cudzoziemiec to osoba, która nie posiada obywatelstwa polskiego. Niemniej definicja cytowana w ww. ustawie wydaje się dla celów niniejszego opracowania niedookreślona w sposób dostateczny.

Istotnym aktem prawnym, który doskonale uzupełniać będzie tę definicję, wydaje się dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii Europejskiej i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich⁵. Przytoczone przepisy regulują m.in. prawa swobodnego przemieszczania się i pobytu (stałego oraz tymczasowego) przez obywateli wspólnoty europejskiej wraz z członkami ich rodzin. Opisuje też ograniczenia tego prawa uzasadnione względami porządku, bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego oraz precyzuje

⁴ Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, Dz.U. poz. 1650 z późn. zm.

⁵ Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG.

status pracowników najemnych, osób pracujących na własny rachunek, studentów oraz osób niepracujących zarobkowo. Dla mieszkańców krajów pozaeuropejskich najistotniejsze wydaje się wprowadzenie pojęcia obywatela Unii Europejskiej jako każdej osoby posiadającej obywatelstwo kraju Unii Europejskiej⁶. Podobnie art. 8 Traktatu o Unii Europejskiej wprowadza pojęcie obywatela europejskiego. Traktat Amsterdamski ustala, że obywatelstwo w ramach wspólnoty nie stanowi żadnego substytutu, a jedynie uzupełnia poprzez rozszerzenie związane ze swobodą przemieszczania się [Ryszka 2004: 76]. Zatem należy stwierdzić, że cudzoziemiec, który jednocześnie nie jest obywatelem Unii Europejskiej, będzie stanowić identyfikowaną na potrzeby niniejszego opracowania osobę spoza Unii Europejskiej.

Należy również wspomnieć, że status prawny osób nieposiadających obywatelstwa Unii czy też będących cudzoziemcami stanowi przedmiot wielu rozstrzygnięć sądownictwa krajowego państw członkowskich zajmujących się bezpośrednio kontrolą wydawania stosownych pozwoleń w tym zakresie. W tym miejscu słuszne będzie przytoczenie okoliczności oraz sentencji wyroku Trybunału w sprawie London Borough of Harrow c/a Nimco Hassan Ibrahim⁷. Sprawa dotyczyła zgody na pobyt małżonki będącej osobą spoza Unii Europejskiej oraz jej dzieci będących obywatelami Unii Europejskiej, z zastrzeżeniem, że mąż utracił status pracownika najemnego i opuścił Zjednoczone Królestwo, a był obywatelem tego kraju. W toku postępowania stwierdzono, że [Wiśniewski, Bieczyński 2015: 76] mogą powoływać się w tym państwie na prawo pobytu wyłącznie na podstawie art. 12 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2434/92 z dnia 27 lipca 1992 r., a prawo to nie jest uzależnione od posiadania przez nich wystarczających środków utrzymania i pełnego ubezpieczenia zdrowotnego w tym państwie⁸.

Podsumowując powyższe, można stwierdzić, że kluczowe jest ustalenie statusu pracownika najemnego, osoby prowadzącej działalność ekonomiczną – gospodarczą, osobistą, z tytułu której uzyskuje wynagrodzenie, oraz kraju pochodzenia tejże osoby. Tezę tę wydają się potwierdzać wyroki sądów oraz trybunałów właściwych dla rozstrzygania spraw, w ramach których dokonywana jest szczegółowa, zindywidualizowana analiza stanu faktycznego na podstawie odpowiednich przepisów wspólnoty europejskiej uzupełnionych ustawodawstwem krajowym, w przypad-

⁶ Art. 2 ust. 1 dyrektywy 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r.

⁷ Wyrok Trybunału z dnia 23 lutego 2010 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Court of Appeal – Zjednoczone Królestwo) w sprawie C-310/08.

⁸ Fragment treści orzeczenia – wyrok Trybunału z 23 lutego 2010 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Court of Appeal – Zjednoczone Królestwo) w sprawie C-310/08 London Borough of Harrow c/a Nimco Hassan Ibrahim, Secretary of State for the Home Department.

ku występowania wątpliwości co do statusu prawnego osób spoza Unii Europejskiej.

Przykładowo można wskazać wyrok trybunału holenderskiego z dnia 11 grudnia 2007 r. *Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie przeciwko R.N.G.Eind*⁹. Zgodnie z treścią orzeczenia: „W sytuacji, gdy po okresie wykonywania pracy najemnej w innym państwie członkowskim pracownik powraca do państwa członkowskiego, którego obywatelstwo posiada, obywatelowi państwa trzeciego będącemu członkiem jego rodziny przysługuje – na podstawie art. 10 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1612/98 [...] stosowanego przez analogię – prawo pobytu w państwie członkowskim, którego obywatelem jest pracownik, nawet jeżeli pracownik ten nie wykonuje w tym państwie rzeczywistej i efektywnej działalności ekonomicznej. Okoliczność, że przed pobytem w państwie członkowskim, w którym pracownik wykonywał pracę najemną, obywatelowi państwa trzeciego będącemu członkiem rodziny pracownika wspólnotowego nie przysługiwało prawo pobytu na podstawie prawa krajowego w państwie członkowskim, którego obywatelem jest pracownik, nie ma wpływu na ocenę prawa pobytu tego obywatela państwa trzeciego w tym ostatnim państwie”.

2.3. Sport jako przesłanka umożliwiająca swobodę przemieszczania się osób

Instytucja swobody przemieszczania się osób w ramach granic Unii Europejskiej była wielokrotnie badana przez Europejski Trybunał Sprawiedliwości, m.in. w związku ze sporami, jakie wynikały na gruncie współzawodnictwa sportowego osób zarówno fizycznych, jak i prawnych. Najbardziej znanym, a jednocześnie przełomowym z punktu widzenia jurysprudencji europejskiej był wyrok trybunału z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie *Union Royale Belge des Sociétés de Football Association (ASBL) przeciwko Jean-Marc Bosman, Royal Club Liégeois SA przeciwko Jean-Marc Bosman i innym oraz Union des Associations Européennes de Football (UEFA) przeciwko Jean-Marc Bosman*, sygn. akt C-415/93¹⁰.

Przedmiotowe orzeczenie porusza kilka kwestii, w tym wątpliwości rządu niemieckiego w zakresie uznania sportu, a w szczególności piłki nożnej, jako działalności ekonomicznej. Ponadto omawiany wyrok dotyka sprawy regulaminów rozgrywek ustanawianych przez federacje sportowe, w tym przypadku narodowych,

⁹ Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 11 grudnia 2007 r. *Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie przeciwko R.N.G. Eind*. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym: *Raad van State – Niderlandy*. Sprawa C-291/05. *European Court Reports* 2007 I-10719.

¹⁰ *Zb. Orz.* 1995 I-04921.

w zakresie narzucenia limitów liczbowych zawodników grających w drużynie piłkarskiej pochodzących spoza kraju czy też obszar opłat transferowych dla zawodników piłkarskich, których kontrakt uległ rozwiązaniu [Ryszka 2004: 78]. Europejski Trybunał Sprawiedliwości uznał takie zapisy za niezgodne z prawem, jako naruszające zasady podstawowych praw człowieka, w tym zakazu dyskryminacji czy omawianej właśnie swobody przepływu osób.

W ramach przedmiotowego orzeczenia w sprawie Bosmana warto zacytować jego fragment, który stanowi: „należy przypomnieć, że z uwagi na cele Wspólnoty uprawianie sportu jest dziedziną, która jest objęta prawem wspólnotowym, w zakresie, w jakim stanowi ona działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 traktatu¹¹. Ma to miejsce w przypadku działalności piłkarzy zawodowych lub półzawodowych, w sytuacji gdy świadczą oni pracę lub świadczą usługi za wynagrodzeniem¹². Należy ponadto zauważyć, że w każdym razie dla celów stosowania przepisów prawa wspólnotowego dotyczących swobodnego przepływu pracowników pracodawca niekoniecznie musi posiadać status przedsiębiorstwa, a jedynym wymaganym elementem jest istnienie stosunku pracy lub chęć nawiązania takiego stosunku”¹³. Orzeczenie to zatem jest przełomowe nie tylko z punktu widzenia istoty sportu jako działalności o charakterze ekonomicznym, gospodarczym, ale zasadniczo wprowadza do obrotu prawnego stanowisko uwzględniające również inne dziedziny życia, które dotychczas nie były postrzegane jako szeroko rozumiana działalność ekonomiczna, gospodarcza, wykonywana osobiście w celach zarobkowych.

Pamiętać należy również o deklaracji odnoszącej się rzeczowo do sportu, zamieszczonej w jednym z aneksów do Traktatu Amsterdamskiego. W jego treści można odnaleźć elementy promujące sport, współzawodnictwo sportowe, również na szczeblu amatorskim [Ryszka 2004: 79]. Dyspozycja art. 45 (dawny art. 39 TWE) stanowi, że:

„1. Zapewnia się swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii.

2. Swoboda ta obejmuje zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami Państw Członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

3. Z zastrzeżeniem ograniczeń uzasadnionych względami porządku publicznego, bezpieczeństwa publicznego i zdrowia publicznego, swoboda ta obejmuje prawo:

a) ubiegania się o rzeczywiście oferowane miejsca pracy,

¹¹ Zob. wyrok Trybunału z dnia 12 grudnia 1974 r. w sprawie 36/74 Walrave, Rec., s. 1405, pkt 4.

¹² Zob. wyrok Trybunału z dnia 14 lipca 1976 r. w sprawie 13/76 Donà, Rec., s. 1333, pkt 12.

¹³ Wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie Union Royale Belge des Sociétés de Football Association ASBL przeciwko Jean-Marc Bosman, Royal Club Liégeois SA przeciwko Jean-Marc Bosman i innym oraz Union des Associations Européennes de Football (UEFA) przeciwko Jean-Marc Bosman, sygn. akt C-415/93, tezy nr 73 i 74.

b) swobodnego przemieszczania się w tym celu po terytorium Państw Członkowskich,

c) przebywania w jednym z Państw Członkowskich w celu podjęcia tam pracy, zgodnie z przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi dotyczącymi zatrudniania pracowników tego Państwa,

d) pozostawania na terytorium Państwa Członkowskiego po ustaniu zatrudnienia, na warunkach ustalonych przez Komisję w rozporządzeniach.

4. Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do zatrudnienia w administracji publicznej¹⁴.

Kolejno art. 165 (dawny art. 149 TWE) stanowi, że Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną. Działanie Unii zmierza do rozwoju europejskiego wymiaru sportu przez popieranie uczciwości i dostępności we współzawodnictwie sportowym oraz współpracy między podmiotami odpowiedzialnymi za sport, jak również przez ochronę integralności fizycznej i psychicznej sportowców, w szczególności tych najmłodszych¹⁵.

Można zatem wywnioskować z powyżej cytowanych przepisów, że problematyka ruchu sportowego *in abstracto*, w tym również sportowca jako osoby wykonującej pracę, zajmującej się sportem zawodowo, w rozumieniu przepisów wspólnotowych nie jest jasna. Konieczne jest posiłkowanie się wykładnią orzeczniczą, która obecnie jest dość obszerna i opierając się na wcześniejszych tezach, wskazuje pewien uznawany pogląd.

Odnosząc się do powyższego, można postawić tezę, że uprawianie dyscypliny sportu zawodowo umożliwia obywatelom UE swobodne przemieszczenie się w jej granicach. Jednym z ważniejszych warunków koniecznych do spełnienia przez osobę spoza Unii Europejskiej w ramach swobodnego przemieszczania się, przebywania na terytorium krajów wspólnoty europejskiej jest wykazanie się stosunkiem prawnym, zobowiązaniowym, dwustronnym, konsensualnym, na podstawie którego możliwe będzie ustalenie zarobkowego charakteru pobytu takiej osoby. Jednym z takich warunków może być kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej w ramach uchwały nr III/54 z dnia 27 marca 2015 r. Zarządu PZPN „Minimalne Wymagania dla standardowych kontraktów zawodników w sektorze zawodowej piłki nożnej”. Opisywane powyżej regulacje międzynarodowe dotyczą działalności w ramach sportu profesjonalnego. W zakresie sportu amatorskiego konieczna jest weryfikacja jednostkowych przypadków z uwagi na charakter i różnorodność

¹⁴ Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE 2016 C 202.

¹⁵ Ibidem.

przejawy aktywności sportowca amatora. W ramach niniejszego opracowania nie zostanie szerzej omówiona istota działalności ekonomicznej, gospodarczej dla przepisów zarówno wspólnoty europejskiej, jak również przepisów prawa krajowego, gdyż objętość artykułu, z uwagi na obszerność regulacji, nie pozwala na dokonanie analizy w tym zakresie. Brak omówienia tej kwestii może stanowić impuls do dalszych rozważań, tym bardziej że w prawie polskim nastąpił przełom w poglądach judykatury co do zagadnienia prowadzenia działalności gospodarczej przez sportowców i kwalifikacji przychodów uzyskiwanych z tego tytułu¹⁶.

3. Podstawy prawne zezwolenia na pracę i pobyt czasowy osoby spoza Unii Europejskiej

Analizując zagadnienie migracji osób, warto zwrócić uwagę na podstawy prawne umożliwiające zatrudnienie takiej osoby. Przede wszystkim należałoby odnieść się do przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach¹⁷ przywoływanej w pierwszej części niniejszego artykułu.

Na marginesie należy dodać, że nowa ustawa o cudzoziemcach zastąpiła akt prawny z 13 czerwca 2003 r. Omawiana regulacja, której *vacatio legis* przypadł na 2014 r., wprowadziła zmiany m.in. w zakresie: nazewnictwa niektórych zezwoleń funkcjonujących przed wejściem jej w życie, zasad legalizacji pobytu i zatrudnienia cudzoziemców poprzez wydłużenie okresu, na jaki można uzyskać zezwolenie na pobyt czasowy, możliwości uzyskania prawa pobytu i prawa zatrudnienia w jednym postępowaniu administracyjnym, czego wcześniejsza regulacja nie umożliwiała [Schiffter 2014: 524-528].

Kontynuując wcześniejsze rozważania, należy wskazać na pierwszą istotną podstawę prawną dla zalegalizowania pobytu na terytorium Polski osoby niebędącej obywatelem Unii Europejskiej, którą będzie art. 104 o następującej treści: „zezwolenia na pobyt czasowy udziela, odmawia jego udzielenia albo cofa je wojewoda właściwy ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca, w drodze decyzji”. Przepis

¹⁶ Uchwała NSA w składzie siedmiu sędziów z dnia 22 czerwca 2015 r., sygn. akt II FPS 1/15 – postępowanie w sprawie zawodnika, który na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, zgodnie z zawartą umową z klubem, świadczył usługi sportowe w zakresie uprawiania sportu żużlowego. Teza: Przychody sportowców mogą być zaliczone do źródła przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. 2000, nr 14, poz. 176 z późn. zm.), jeżeli działalność sportowca spełnia kryteria określone w art. 5a pkt 6 tej ustawy i nie spełnia kryteriów z art. 5b ust. 1 tej ustawy.

¹⁷ Dz.U. poz. 1650 z późn. zm.

ten wprost ustala, iż możliwość legalnego pobytu osoby spoza Unii Europejskiej stwierdzona jest aktem administracyjnym, decyzją o pozwoleniu na pobyt czasowy i pracę. W tym względzie stosujemy przepisy kodeksu administracyjnego. Ponadto przepis ustala właściwy organ – wojewodę jako wydającego przedmiotową decyzję. Drugim kluczowym przepisem omawianej ustawy będzie art. 114 określający warunki zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Kluczowa wydaje się treść ust. 1 o następującym brzmieniu:

„Zezwolenia na pobyt czasowy i pracę udziela się, gdy celem pobytu cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy oraz spełnione są łącznie następujące warunki:

1) cudzoziemiec posiada:

a) ubezpieczenie zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych lub potwierdzenie pokrycia przez ubezpieczyciela kosztów leczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

b) źródło stabilnego i regularnego dochodu wystarczającego na pokrycie kosztów utrzymania siebie i członków rodziny pozostających na jego utrzymaniu,

2) cudzoziemiec ma zapewnione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania,

3) podmiot powierzający wykonywanie pracy nie ma możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych na lokalnym rynku pracy,

4) wysokość wynagrodzenia, która jest określona w posiadanej przez cudzoziemca umowie z podmiotem powierzającym wykonywanie pracy, będącej podstawą wykonywania pracy, zawartej w formie pisemnej, nie jest niższa, niż wysokość wynagrodzenia pracowników wykonujących w tym samym wymiarze czasu pracy pracę porównywalnego rodzaju lub na porównywalnym stanowisku”.

Istotny wydaje się w tym przypadku enumeratywny charakter przesłanek, gdyż ustawodawca wskazuje wprost na konieczność spełnienia ich łącznie. W przypadku niespełnienia jednej z nich, decyzja organu w zakresie wniosku będzie odmowna.

Warto również przytoczyć dyspozycję art. 118, który stanowi, że:

„1. W decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności tego zezwolenia, wskazuje się:

1) podmiot powierzający wykonywanie pracy, a w przypadku gdy cudzoziemiec będzie pracownikiem tymczasowym – także pracodawcę użytkownika,

2) stanowisko, na jakim cudzoziemiec ma wykonywać pracę,

3) najniższe wynagrodzenie, które może otrzymywać cudzoziemiec na danym stanowisku,

4) wymiar czasu pracy,

5) rodzaj umowy, na podstawie której cudzoziemiec ma wykonywać pracę.

2. W przypadku gdy w decyzji wskazuje się kilka podmiotów powierzających wykonywanie pracy, warunki wykonywania pracy, o których mowa w ust. 1, określa się odrębnie dla każdego podmiotu.

3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, gdy cudzoziemiec spełnia warunki zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę, określone odrębnymi przepisami.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, w decyzji o udzieleniu zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, poza okresem ważności zezwolenia, zamieszcza się informację, że cudzoziemiec jest uprawniony do wykonywania pracy na warunkach określonych w przepisie będącym podstawą zwolnienia z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę”.

Całość decyzji administracyjnej w omawianym zakresie opiera się z oczywistych powodów formalno-prawnych na treści art. 104 Kodeksu postępowania administracyjnego w kompilacji z powyżej cytowanymi przepisami tak, aby wypełniać zasadę legalizmu, wedle której działają organy administracji.

Inicjatorem tego rodzaju postępowania jest osoba posiadająca interes prawny oraz faktyczny, a zatem cudzoziemiec. Szczególną grupą tych osób będą zawodnicy piłkarscy. Wówczas prócz regulacji, o których mowa powyżej, konieczne jest spełnianie wielu innych obowiązków formalno-prawnych, co zostanie zasygnalizowane w kolejnej części opracowania.

3.1. Szczególne regulacje związane z zatrudnianiem osób spoza Unii Europejskiej w kontekście przepisów prywatnych. Federacje piłkarskie

Przenosząc treść omawianej decyzji administracyjnej na grunt przepisów szczególnych o charakterze prywatnym – regulacji PZPN, należy wskazać, że uzyskanie pozwolenia na pobyt czasowy oraz pracę stanowi tylko część obowiązków, które musi spełnić osoba fizyczna – zawodnik niebędący obywatelem Unii Europejskiej. Obowiązek ten z kolei łączy się z regulacjami dla osób prawnych, klubów piłkarskich, zawierających kontrakty o profesjonalne uprawianie piłki nożnej.

Na marginesie należy zauważyć, że przepisy PZPN powinny uwzględniać również regulacje Union of European Football Associations (UEFA)¹⁸ oraz Fédération Internationale de Football Association (FIFA)¹⁹, co wynika z zależności związkowych pomiędzy tymi podmiotami.

Podstawowym aktem prawnym regulującym status prawny zawodnika w ramach FIFA jest Regulamin w sprawie statusu i transferu zawodnika [Regulations on

¹⁸ Unia Europejskich Związków Piłkarskich, www.UEFA.com.

¹⁹ Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej, www.FIFA.com.

the Status... 2016]²⁰, który reguluje też kwestie przepływu – transferu zawodników pomiędzy różnymi krajami na całym świecie. Zgodnie z dyspozycją art. 9: „1. Zawodnicy zarejestrowani w jednym Związku mogą podlegać rejestracji w nowym związku dopiero wówczas, gdy ten ostatni otrzyma Certyfikat Międzynarodowego Transferu (ITC) od Poprzedniego związku. ITC wydaje się bezpłatnie bez żadnych warunków ani ograniczeń czasowych. Wszelkie postanowienia przeciwne podlegają niniejszym unieważnieniu. Związek wydający ITC przedłoży jego kopię FIFA. Procedury administracyjne związane z wydawaniem ITC zawarto w aneksie 3 do niniejszego Regulaminu. 2. ITC nie jest wymagany dla zawodników w wieku do 12 lat”.

Powyższy przepis reguluje kwestie formalne związane ze zmianą przynależności narodowego związku piłkarskiego. Przedmiotowe przepisy należy uzupełnić jeszcze o dwie zasadnicze regulacje PZPN przedstawione poniżej, które łącznie będą stanowiły podstawę do zarejestrowania zawodnika piłkarskiego spoza Unii Europejskiej. Spełnienie wszystkich wymogów pozwoli na świadczenie przez niego pracy czy też usług jako zawodnika profesjonalnego.

Pierwsza istotna regulacja dotycząca cudzoziemców stanowi, że „od sezonu 2016/2017 do każdego klubu bez względu na klasę rozgrywkową może być potwierdzonych i uprawnionych dowolna liczba zawodników cudzoziemców spoza obszaru Unii Europejskiej, przy czym w każdym meczu mistrzowskim lub pucharowym może występować równocześnie na boisku w rozgrywkach Ekstraklasy i Pucharu Polski na szczeblu centralnym – dwóch zawodników cudzoziemców spoza obszaru Unii Europejskiej”²¹. Przepis ten może budzić wiele kontrowersji, chociażby w kontekście zasady równości czy zakazu dyskryminacji. Z całą pewnością jest to regulacja ograniczająca współzawodnictwo sportowe dla osób spoza Unii Europejskiej, pomimo spełnienia wymogów wynikających z wcześniej cytowanych aktów o charakterze powszechnie obowiązującym. Warto jednak zauważyć, że przepis ten wprost odnosi się do udziału czynnego w meczu piłkarskim. Zatem literalnie nie zabrania się klubom zatrudniania osób spoza Unii Europejskiej, a jedynie wprowadza reglamentację czynnego udziału tych osób w meczach najwyższej rangi. W odniesieniu do cytowanego przepisu nie zostanie dokonana w tym miejscu analiza słuszności czy też zgodności z powszechnie uznanymi i obowiązującymi normami prawnym, a jej przytoczenie ma charakter wskazujący na dodatkowe regulacje prawne związane z zatrudnieniem osób spoza Unii Europejskiej.

²⁰ Komentarz dotyczący Regulaminu FIFA w Sprawie Statusu i Transferu Zawodników, prawosportowe.pl/pobierz-plik,menedzerowie-przepisy-fifa-z-komentarzem.pdf [dostęp: 21.06.2016].

²¹ Punkt II uchwały nr XI/300 z dnia 22 listopada 2013 r. Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie określenia liczby zawodników cudzoziemców spoza obszaru Unii Europejskiej występujących w meczach Ekstraklasy i niższych klas rozgrywkowych.

Należy również dodać, że zgodnie z definicją oznaczoną w pkt III omawianej uchwały PZPN określił, iż „Zawodnik cudzoziemiec spoza obszaru Unii Europejskiej może być potwierdzony i uprawniony do gry wyłącznie jako zawodnik profesjonalny, bez względu na klasę rozgrywkową, w której występuje klub pozyskujący takiego zawodnika”. Wskazana regulacja z kolei wypełnia postulat Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości co do profesjonalizacji sportu, a to wedle wcześniej cytowanych orzeczeń stanowi formę działalności ekonomiczno-gospodarczej.

Powtórzeniem tego przepisu w części dotyczącej statutu profesjonalnego zawodnika będzie § 35 ust. 6 uchwały nr VIII/124 z dnia 14 lipca 2015 r. Zarządu PZPN w sprawie statusu zawodników oraz zasad zmian przynależności klubowej. Cytowana uchwała PZPN stanowi jednocześnie w ramach całego rozdziału VII wskazywanej regulacji drugą najistotniejszą grupę przepisów dotyczącą zatrudnienia, rejestracji cudzoziemców²².

4. Podsumowanie

Całość rozważań w zakresie regulacji prawnych zarówno w prawie powszechnie obowiązującym, jak i w prywatnym w odniesieniu do osoby spoza Unii Europejskiej sprowadza się do kluczowej wątpliwości, a mianowicie celu migracji ludzi. Mniej istotna wydaje się kwestia, czy występuje migracja pojedynczych osób, czy też proces ten przyjmuje charakter masowy.

Uwzględniając obecnie zdefiniowane trendy w ekonomii i demografii na całym świecie, nie tylko w Polsce dokonuje się proces migracji ludności. Kryzysy migracyjne wedle prowadzonych badań mają w perspektywie wieloletniej wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę poszczególnych państw [Sasnal 2015: 8]. Rozwiązaniem, które powoduje wprowadzenie regulacji mających na celu bezpieczeństwo zarówno osób migrujących, jak i krajów, które będą przyjmowały takie osoby, jest wprowadzanie umów readmisyjnych. Pojęcie to opisuje Sławomir Łoziński, określając w ten sposób „umowę międzynarodową, która ustala procedury dla powrotu i ponownego przyjęcia obywateli państw trzecich, jak i własnych [...]. Celem takiej umowy jest, obok przeciwdziałania nielegalnej imigracji, także rozłożenie ciężaru walki z tym zjawiskiem na większą liczbę państw i zapobieganie potencjalnemu napływowi nielegalnych imigrantów” [Łoziński 1998: 27-28]. Poszukując analogii w obecnym systemie prawnym do zaproponowanej koncepcji umowy międzynarodowej, warunki takie spełnia wiele już wcześniej opisanych aktów prawnych

²² Rozdział VII. Uprawnianie do gry zawodników-cudzoziemców, uchwała nr VIII/124 z dnia 14 lipca 2015 r. Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie statusu zawodników oraz zasad zmian przynależności klubowej.

w ramach tworzenia prawa o charakterze międzynarodowym, a szczególnie w ramach źródeł prawa wspólnoty europejskiej. Intencją wprowadzenia ich w życie do systemów prawnych poszczególnych państw są właśnie m.in. postulaty podnoszone przez powyżej cytowanego autora, ale również wartości wzmacniania katalogu praw człowieka, w tym prawa do swobody przemieszczania się.

Powyższa analiza została przeprowadzona jedynie dla wybranych obszarów. Próba podjęcia kompleksowego badania zagadnień związanych z tematyką prawnych aspektów migracji jest na tyle szeroka, że nie pozwala na dogłębne i szczegółowe opisywanie z uwagi na niewielką objętość artykułu.

Interesującą materią z punktu widzenia niniejszego opracowania jest podjęcie przez osoby spoza obszaru Unii Europejskiej pracy lub działalności na rzecz innego podmiotu w obszarze sportu profesjonalnego na terenie Polski czy też krajów wspólnoty. Podmioty te, co zostało wcześniej wskazane, będą musiały zastosować się do wielu przepisów i regulacji o zróżnicowanym charakterze i obszarze obowiązywania zarówno z punktu widzenia rzeczowego, jak i osobowego. Wydaje się uzasadnione podkreślenie rozgraniczenia regulacji powszechnie obowiązujących *erga omnes* od regulacji prywatnych, związkowych czy samorządowych, w ramach poszczególnych dyscyplin sportu czy też kultury fizycznej²³.

Kończąc, warto wspomnieć, że wysoce istotne jest uznanie sportu jako elementu działalności ekonomicznej – gospodarczej, wykonywanej w celach zarobkowych. Jeszcze w połowie XIX w. nie było to sprawą oczywistą i powszechną zarówno w judykaturze, jak i doktrynie prawa, a obecnie sport jako uznawany element działalności gospodarczej ułatwił i usystematyzował migrację określonej grupy ludzi.

Literatura

Dyrektywa 2004/38/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie prawa obywateli Unii i członków ich rodzin do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich, zmieniająca rozporządzenie (EWG) nr 1612/68 i uchylająca dyrektywy 64/221/EWG, 68/360/EWG, 72/194/EWG, 73/148/EWG, 75/34/EWG, 75/35/EWG, 90/364/EWG, 90/365/EWG i 93/96/EWG.

Kodeks graniczny Schengen, Dz. Urz. UE L 105 z 13.04.2006.

Komentarz dotyczący Regulaminu FIFA w Sprawie Statusu i Transferu Zawodników, prawosportowe.pl/pobierz-plik,menedzerowie-przepisy-fifa-z-komentarzem.pdf [dostęp: 21.06.2016].

Łoziński S., 1998, *Problemy polityki migracyjnej Polski w latach 1989-1998, a nowa ustawa o cudzoziemcach*, raport nr 147, Warszawa: Kancelaria Sejmu, Biuro studiów i ekspertyz.

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r., Dz.U. 1977, nr 38, poz. 167.

²³ Kultura fizyczna: art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. 2010, nr 176.

- Regulations on the Status and Transfer of the Player, 2016, www.fifa.com/mm/document/affederation/administration/regulations_on_the_status_and_transfer_of_players_en_33410.pdf [dostęp: 21.06.2016].
- Ryszka R., 2004, Swoboda przemieszczania się sportowców w UE, *Studia Europejskie*, nr 4: 69-86.
- Sasnal P., 2015, *Niekontrolowane migracje do Unii Europejskiej – implikacje dla Polski*, Warszawa: Polski Instytut Spraw Międzynarodowych.
- Schiffter K., 2014, Zatrudnianie cudzoziemców w Polsce po wejściu w życie nowej ustawy o cudzoziemcach, *Monitor Prawa Pracy*, nr 10.
- Sozański J., 2003, *Prawa zasadnicze a prawa człowieka we współczesnym systemie prawnym*, Iuris, Warszawa – Poznań.
- Szewczyk H., 2007, *Ochrona dóbr osobistych w zatrudnieniu*, Warszawa: Wolters Kluwer Polska.
- Uchwała nr XI/300 z dnia 22 listopada 2013 r. Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie określenia liczby zawodników cudzoziemców spoza obszaru Unii Europejskiej występujących w meczach Ekstraklasy i niższych klas rozgrywkowych.
- Uchwała NSA w składzie siedmiu sędziów z dnia 22 czerwca 2015 r., sygn. akt II FPS 1/15.
- Uchwała nr VIII/124 z dnia 14 lipca 2015 r. Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie statusu zawodników oraz zasad zmian przynależności klubowej.
- Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, Dz.U. 2000, nr 14, poz. 176 z późn. zm.
- Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, Dz.U. 2016, nr 176.
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, Dz.U. poz. 1650 z późn. zm.
- Wersja skonsolidowana Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Dz. Urz. UE 2016 C 202.
- Wiśniewski L., Bieczyński M.M., 2015, *Swoboda przemieszczania się w prawie międzynarodowym, prawie Unii Europejskiej i polskim prawie krajowym. Przegląd zagadnień*, Poznań: Wydawnictwo Naukowe Silva Rerum.
- Wyrok Trybunału z dnia 12 grudnia 1974 r. w sprawie 36/74 Walrave, Rec., s. 1405, pkt 4.
- Wyrok Trybunału z dnia 14 lipca 1976 r. w sprawie 13/76 Donà, Rec., s. 1333, pkt 12.
- Wyrok Trybunału z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie Union Royale Belge des Sociétés de Football Association (ASBL) przeciwko Jean-Marc Bosman, Royal Club Liégeois SA przeciwko Jean-Marc Bosman i innym oraz Union des Associations Européennes de Football (UEFA) przeciwko Jean-Marc Bosman, sygn. akt C-415/93, Zb. Orz. 1995 I-04921.
- Wyrok Trybunału z 8 lipca 1999 r. w sprawie C-234/97 Bobadilla c/a Museo Nacional del Prado.
- Wyrok Trybunału z 16 stycznia 2003 r. w sprawie C-388/01 Komisja c/a Włochy.
- Wyrok Trybunału (wielka izba) z dnia 11 grudnia 2007 r. Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie przeciwko R.N.G. Eind. Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym: Raad van State – Niderlandy. Sprawa C-291/05. European Court Reports 2007 I-10719.
- Wyrok Trybunału z dnia 23 lutego 2010 r. (wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym złożony przez Court of Appeal – Zjednoczone Królestwo) w sprawie C-310/08 London Borough of Harrow c/a Nimco Hassan Ibrahim, Secretary of State for the Home Department.

Selected Aspects of Migration into the European Union. Comments with Regard to Professional Sports Activity

Summary. The article attempts to analyze the most relevant regulations that are in force in Poland, and does so in the context of sources of European law and Polish universal law. At the same time, it brings attention to the presence of private laws in Poland's legal system – such as those enacted by the Polish Football Association – that, taken jointly, provide the legal basis for the movement

of people (migration), including sportsmen, e.g. football players. The paper also discusses the legal status of a growing number of individuals who come to Poland to seek better-paid employment or professional development opportunities. A particularly interesting instance of economic migration can be seen in transfers of athletes competing in various disciplines. The article makes reference to regulations adopted by specific federations and associations (e.g. football associations) to describe a model for entirely legal immigration – one that takes place in compliance with relevant terms and conditions set forth in Polish legislation. Overall, the paper offers an overview of selected regulations governing the movement of people.

Keywords: migration, movement of people, foreigner, economic activity, business activity, sportsman